

Organisation og interessenter for RDM på KU

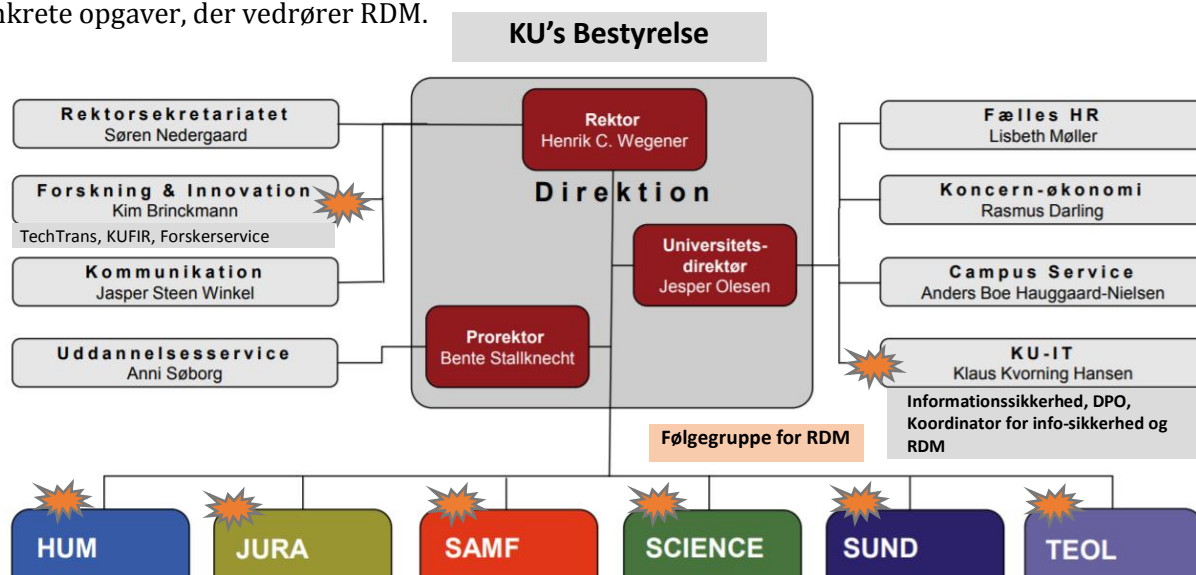
Lene Offersgaard, KU, November, 2018 v3

1 Intro

Dette dokument beskriver organiseringen vedrørende RDM på KU november 2018 og indeholder en opsummering vedrørende interessenter vedrørende RDM.

1.1 Organisation

I figuren ses et udsnit af KU's ledelsesoversigt. Med orange stjerner er markeret enheder som har konkrete opgaver, der vedrører RDM.

Figur 1: Organiseringen af KU med fokus på RDM. Nederst ses de seks fakulteter. Derover ses fællesadministrationen (FA), som består af otte afdelinger, samt direktionen. Der findes i tillæg hertil et antal råd og udvalg. På figuren er kun anført et udvalg nemlig Følgegruppen for RDM. Men analysen har afdækket at en række andre udvalg har interesser og arbejdsområder, der berører eller rammesætter RDM på KU. De enheder der åbenbart har tilknytning til RDM-området er markeret med orange stjerner.

KU's følgegruppe for datamanagement

Vicedirektør for Forskning og Innovation (F&I) på KU er formand for en følgegruppe for datamanagement, og er den eneste deltager fra F&I. Gruppen sekretariatsbetjenes af KU-IT. De første par år blev følgegruppen ledt af vicedirektør for KU-IT, men han så behovet for at inddrage F&I, og formandsskabet overgik derfor til F&I's vicedirektør.

Følgegruppen orienterer hinanden internt om faglige RDM aktiviteter på KU-niveau, nationalt niveau, herunder nyt fra DM Forum, DM forums aktiviteter, TrainTheTrainer-arrangementer (TtT) og om politiske interesser og initiativer.

KU's koordinator for informationssikkerhed og datamanagement Thomas Schlichting (TS) er tilknyttet både følgegruppen og gruppen for informationssikkerhed.

Følgegruppen kan nedsætte arbejdsgrupper bestående af følgegruppens medlemmer og andre frivillige, som kan afrapportere til følgegruppen. Følgegruppen er afhængig af at vicedirektørerne for F&I og KU-IT tager sager videre til direktionen.

Følgegruppen afrapporterer alene til de to vicedirektører.

2 Baggrund - Udfordringen med RDM

I den nationale *Code of Conduct for Research Integrity(2014)*¹ fremhæves RDM som et væsentligt område, der skal håndteres af forskerne som en integreret del af deres forskning. Denne *Code of Conduct(CoC)* gav samme år anledning til, at Københavns Universitet formulerede en kort generel RDM-politik, hvor det blev understreget, at det var forskerens ansvar at håndtere forskningsdata forsvarligt, mens det var fakulteternes opgave at understøtte forskerne med relevante systemer. Det blev i samme politik også fremhævet, at forskningsdata, der danner grundlag for forskningsresultater, skal opbevares i 5 år.

Følgegruppen for datamanagement blev nedsat umiddelbart efter at KU havde formuleret sin første RDM politik. Senest har praksisudvalget som er et udvalg under F&I i løbet af 2018 været i gang med en opdatering af CoC's vigtighed på KU, og om KU efterlever CoC. I den forbindelse har praksisudvalget forfattet en tekst om dataadministration som desværre er blevet til uden at inddrage følgegruppen for datamanagement.

GDPR der trådte i kraft i maj 2018² har medført at pligten til at anmelde brug af personfølsomme data i forskningen flyttes fra den enkelte forsker til den institution forskeren er tilknyttet. På KU er det de enkelte fakulteter der fører og vedligeholder "fortegnelsen" for DPO'en.

Trods den overordnede politik på KU for RDM er der indtil nu kun i mindre omfang blevet implementeret procedurer, systemer og støttefunktioner til håndtering af RDM for fakultetets forskere. På det seneste følgegruppemøde understregede en forsker at forskerne har brug for at det er nemt at gøre det rigtige, nemt at finde ud af hvilke forpligtigelser der er, og at der er brug for supportressourcer placeret tæt på forskeren.

Indførelse af RDM-service til forskerne kan fra en teoretisk vinkel ses som et *forandringsprojekt*, hvor der er behov for læring af nye rutiner – både for forskeren og institutionen. Der stilles nye krav til forskerne, som de i højere grad end tidligere er nødt til at inddrage organisationen i. RDM har et væsentligt økonomisk aspekt, da support, formidling og systemer til dataopbevaringen vil medføre udgifter, som fx KU, forskerens institut eller forskningsbevilling skal betale. Ydre krav om RDM og organisationens krav til forskerne begrænser således forskernes autonomi i forskningen, og stiller krav til organisationen om at håndtere nye processer, support-opgaver og systemer.

3 Struktur

Universitetet har en divisionsopdelt organisationsstruktur. Denne organisationsform er karakteriseret ved at være opdelt i kvasi-autonome enheder.

Direktionen er universitetets øverste ledelsesforum, og ingen større centrale udviklingsprojekter kan igangsættes uden direktionens godkendelse.

Bestyrelsen har også beskæftiget sig med datamanagement ved at bestyrelsen har godkendt at der ansættes et antal datastewards det kommende år.

¹ Udgivet af Forskningsministeriet, <https://ufm.dk/publikationer/2014/filer-2014/the-danish-code-of-conduct-for-research-integrity.pdf>

² <http://justitsministeriet.dk/nyt-og-presse/pressemeddelelser/2017/nye-regler-styrker-beskyttelsen-af-persondata-i-europa>

Følgegruppens aktiviteter har indtil nu været i begrænset skala, som kunne udføres uden at kræve direktionens godkendelse, og de er primært blevet løftet af KU-IT. Med den nye indsats med datastewards er der planer om at tilføre resurser til området.

4 Interessentanalyse - opsummering

Listen af interessenter er blevet opstillet vha. Rybirk³ tilgange til interessenter i forhold til både viden, magt, og bidrags-/belønningsbalance. Her gives en kort opsummering.

Både KU-IT, afdelingen for informationssikkerhed samt DPO'en har stor værdi for at RDM kan håndteres.

For følgegruppen er det relevant at opnå et samarbejde med de to afdelinger i F&I *forskningsservice* og *TechTrans*, udvalgene KANFI og KUFIR, samt praksisudvalget.

For at opnå smidig rådgivning af forskerne er der desuden brug for en defineret proces vedrørende samarbejde med kommunikationsafdelingen vedrørende kommunikation af viden og nyheder vedrørende RDM ud til forskere og andre RDM interessenter.

KB fungerer som KU's bibliotek. Der er adskillige gode vidensressourcer på KB som der trækkes på i forskellige sammenhænge, men det er uklart hvad KB kan bidrage med i RDM-arbejdet på KU.

Det er opløftende at ledelsesmæssige fokus på RDM er tilstede på et overordnet plan på KU.

5 Opsummering

De afdelinger, der er indvolveret i RDM, er placeret i forskellige ledelsesstrenge. Det kan ses på figur 1 ved at KU-IT refererer til universitetsdirektøren, mens F&I og kommunikationsafdelingen refererer direkte til rektor. Det fælles ledelsesniveau for KU-IT, F&I og kommunikation er således rektor, og det vil være rektor og direktionen der er det fælles samlende niveau for RDM-aktiviteter.

De enkelte forskere på fakulteterne refererer til deres institutleder, og udgifter i forhold til forskernes arbejde afholdes af forskningsbevillinger eller af det enkelte institut.

Indførelse af RDM adresserer derfor ikke kun en enkelt afdeling eller gruppe af medarbejdere, men de nye opgaver vil skulle bakkes op af en række forskellige ledere i organisationen.

Direktionen fokus på RDM-opgaverne er således en vej til at få nødvendig opmærksomhed til indførelse af RDM på KU.

Vicedirektør for KU-IT er aktiv i den såkaldte LedelsesCAP for det nationale datamanagementforum, og det fremmer at RDM bliver en del af KU-IT's arbejdsområde.

Gennem interessentanalysen kom der desuden opmærksom på, at udvalg som KANFI og KUFIR er relevante aktører vedrørende RDM-aktiviteter.

³ Jørgen Rybirk, *Projektledelse i politisk styrede organisationer*, Samfundslitteratur, 2015.

Bilag A: Følgegruppen for RDM

Arbejdsopgaver for Datamanagement følgegruppe jf Sagsnotat til LT på KU fra Koncern-IT/Klaus Kvorning 24. marts 2014

Med henblik på at datamanagement forankres permanent og bredere i KU's organisation foreslås nedsat en Datamanagement følgegruppe med følgende opgaver:

- Gruppen skal medvirke til implementering af og opfølgning på den kommende politik for datamanagement ved at initiere, koordinere og støtte konkrete aktiviteter, der udspringer af politikken og tilvejebringer forudsætningerne for, at den kan overholdes.
- Gruppen skal være referencegruppe for pilot-installationen på HCØ⁴ og for kommende pilotprojekter på området.
- Gruppen skal rådgive vedr. opbygningen af en tilstrækkelig teknisk og kompetencemæssig moden it-organisation på KU, så funktioner efter en pilotfase kan inkluderes i KU's driftsmiljøer, hvorfra de tilhørende services tilbydes alle interessenter. Langtidsstabil drift er essentielt for dette område, som KU's samlede IT-organisation er bedst til at sikre.
- Gruppen skal være kontaktpunkt for KU's repræsentant i DeIC og DEFF's styregruppe for National Data Management.

Følgegruppen foreslås sammensat af to repræsentanter fra hvert fakultet samt to repræsentanter fra KIT.

KIT fungerer som sekretariat for gruppen og sørger for den praktiske afvikling og ledelse af møderne.

Bilag B: Fra KU's intranet/web

Sager til og fra ledelsen: Sagsgange⁵

De fleste sager, der drøftes i KU's øverste ledelse starter i en faglig afdeling i Fællesadministrationen (FA-afdeling) eller på et fakultet.

I nogle tilfælde har sagen først været drøftet i et af de tværgående rådgivende udvalg, som f.eks. [KUFIR\(Københavns Universitets Forsknings- og Innovationsstrategiske Råd\)](#), [KUSK\(Københavns Universitets Strategiske Kommunikationsråd\)](#) eller [KUUR\(Københavns Universitets Uddannelsesstrategiske Råd\)](#). Sagen forelægges da ledelsen med indstilling fra det rådgivende udvalg.

I andre tilfælde forelægges sagen et af de tværgående rådgivende udvalg eller samarbejdsorganisationen efter drøftelse i ledelsen med henblik på opfølgning på en konkret sag eller et strategisk tema.

I sidste ende er det altid rektor, der beslutter den konkrete sagsgang.

⁴ Pilotinstallationen dannede baggrund for ERDA

⁵ <https://kUNET.ku.dk/om-ku/organisation/beslutninger-paa-KU/f%C3%A6lles-niveau-ku/styring-og-ledelse/sager-til-og-fra-ledelsen/Sider/default.aspx>

Administrative udvalg og netværk under F&I⁶

Titel	Beskrivelse
KANFI - Administrativt Netværk for Forsknings- og innovationsansvarlige	Netværk som koordinerer indsats mellem fakulteter og F&I, giver input til og implementerer initiativer fra KUFIR.
Post-award netværket	Opkvalificering og videndeling mellem EU post-award medarbejdere fra FA, fakulteter og institutter indenfor regnskab og projektadministration. EU-kontoret afholder primært kurser for netværket og deler løbende relevant information.
Pre-award netværket	Opkvalificering og videndeling mellem EU pre-award medarbejdere fra FA, fakulteter og institutter angående EU finansiering, ansøgningshjælp og strategisk planlægning af EU ansøgninger
KUFIR	Københavns Universitets Forsknings- og Innovationsråd (KUFIR) har ansvaret for at identificere, forfølge og understøtte universitetets strategiske udvikling inden for forskning, innovation, forskeruddannelse og erhvervssamarbejde. Rådet koordinerer endvidere det arbejde, der foregår på fakulteterne via fakulteternes repræsentanter samt kommer med forslag til, hvordan den forskerrettede service på KU kan udvikles, herunder den interne kommunikation omkring f.eks. fondansøgninger, kommercialisering mv.

⁶ <https://kunet.ku.dk/om-ku/organisation/udvalg-og-netvaerk/Sider/default.aspx>